

දේශීය ණය සහ සංවර්ධන අරමුදල - 2021

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්වගාණනය කළ මතය

දේශීය ණය සහ සංවර්ධන අරමුදලේ 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර අරමුදලේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්වගාණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්වගාණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, අරමුදල අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය අරමුදල ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා අරමුදලේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීම ද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

අරමුදලේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, අරමුදලේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකගේ වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මකභාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නාවූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාන්විත මහභරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මහභරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවූ ද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිත කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේ ද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා අරමුදලේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතු වේ. කෙසේ වුව ද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථය ද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කල අරමුදලේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පටිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේ ද යන බව සහ එකී පද්ධති,

පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;

- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ අරමුදලේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව අරමුදල ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම පිළිබඳ අභ්‍යන්තර පාලනය

	විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ).	LLDF-PS ණය පොළී ආදායම් ගිණුමට තනි ජර්නල් සටහනක් මගින් රු.632,710ක් හර කර තිබුණි.	පරිගණක පද්ධතියේ නිවැරදිව සටහන් කර ඇත.	ගිණුම් පොත් පත් නිවැරදිව පවත්වාගෙන යා යුතුය.
(ආ).	LLDF-PS ණය පොළී ආදායම් ගිණුමට බැර කළ යුතු රු.3,801,359 ක ලැබිය යුතු පොළී වෙනුවට රු.4,484,631ක් බැර කර තිබීමෙන් ජ'නල් වවුචරයේ සටහන් වටිනාකමට වඩා රු.683,272ක් වැඩියෙන් සටහන් කර තිබුණි.	එම	එම
(ඇ).	LGIP ණය පොළී ආදායම් ගිණුමට තනි ජර්නල් සටහනක් මගින් රු.1,734,667ක් හර තිබුණි.	එම	එම
(ඈ).	LGIP ණය පොළී ආදායම් ගිණුමට බැර කළ යුතු රු.7,444,668ක ලැබිය යුතු පොළිය වෙනුවට රු.9,420,913ක් බැර කර තිබීමෙන් එම ගිණුමට රු.1,976,246ක් වැඩියෙන් බැර කර තිබුණි.	එම	එම
(ඉ).	Interest in suspense LGIP ගිණුමට තනි ජ'නල් සටහනක් මගින් රු.241,578ක් හර කර තිබුණි.	එම	එම
(ඊ).	UDLIHP ණය පොළී ආදායම් ගිණුමට බැර කළ යුතු රු.7,439,034ක ලැබිය යුතු පොළිය වෙනුවට රු.7,714,845ක් බැර කර තිබීමෙන් එම ගිණුමට රු.275,811ක් වැඩියෙන් බැර කර තිබුණි.	එම	එම

1.5.2 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 07- මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය තුළ මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්වලින් ලද ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය ගණනය කිරීමේදී සිදුකරන ලද ගැලපීම් තුළ LGIP ප්‍රදාන ක්‍රමක්ෂය (Grant amortization) රු.4,197,514ක වටිනාකම දෙවරක් ගැලපීම් කර (අඩුකර) තිබුණි.	පිළිගනිමි. 2022 වර්ෂයේදී නිවැරදි කරනු ලැබේ.	ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අනුව මූල්‍ය ප්‍රකාශ සකස් කළ යුතුයි.
(ආ) ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ ලද ආයෝජන ආදායම ලෙස රු.57,990,871ක් වූ වර්ෂයට අදාළ ආයෝජන ආදායම ලෙස ආදායම් ප්‍රකාශය තුළ හඳුනාගත් වටිනාකම ඇතුළත් කර තිබූ අතර එය මුදලින් ලද ආයෝජන ආදායම නොවන බව නිරීක්ෂණය විය.	පිළිගනිමි. 2022 වර්ෂයේ නිවැරදි අගය දැක්වීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.	ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අනුව මූල්‍ය ප්‍රකාශ සකස් කළ යුතුයි.

1.5.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2020 වාර්ෂික වාර්තා මුද්‍රණය කිරීම සඳහා 2022 වර්ෂයේදී ගෙවූ රු.436,800ක මුදල 2021 වර්ෂයේ වියදමක් ලෙස හඳුනාගෙන උපචිත වියදමක් ලෙස ගිණුම් ගත කර නොතිබුණි. ඒ හේතුවෙන් වර්ෂයේ වියදම් හා වෙනත් වගකීම් වටිනාකම රු.436,800කින් අඩුවෙන් සටහන් කර තිබුණි.	2022 වර්ෂයේදී නිවැරදි කරනු ලැබේ.	ආයතනයේ ගිණුම් තැබීම නිවැරදි කළ යුතුයි.

1.5.4 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම් හෝ වාර්තා

විෂයය	මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව වටිනාකම රු.	අනුරූපී වාර්තා අනුව වටිනාකම රු.	වෙනස රු.	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ණය හා ලැබිය යුතු වටිනාකම්	434,011,460	432,899,948	1,111,512	නිවැරදි කරන ලදී	සැසඳුම් ප්‍රකාශ සකස් කර නිවැරදි අගයක් මත මූල්‍ය ප්‍රකාශ සකස් කළ යුතුයි.

1.5.5 අනුවිත ඇගයීම හෝ ඇස්තමේන්තු කිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ). ණය භානිකරණය සඳහා වෙන් කිරීම. භානිකරණය සඳහා වෙන් කිරීම් ගැලපීමේදී යොදා ගෙන තිබූ ශේෂයන් සහ ණය කළමනාකරණ මෘදුකාංගයෙන් ලබා ගත් ශේෂයන් අතර රු.95,240,649ක වෙනසක් පැවතුණි. ඒ අනුව ගණනය කළ නිවැරදි භානිකරණ වියදම රු.17,553,807ක් විය. සමාලෝචිත වර්ෂයේ ගිණුම්ගත කළ භානිකරණ වියදම රු.9,956,340ක් වීමෙන් වර්ෂයේ ලාභය හා ණය හා ලැබිය යුතු වටිනාකම රු.7,597,467කින් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.</p>	<p>වෙනස්කම් නිවැරදි කරන ලදී. ණයගැති ලෙජර ශේෂයන් ණය භානිකරණ වෙන් කිරීම් සඳහා යොදාගෙන ඇත.</p>	<p>ණය භානිකරණ වියදම වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ලාභයට බලපාන බැවින් නිවැරදි ගණනය කිරීම් සිදුකළ බව තහවුරු කෙරෙන ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කළ යුතුයි.</p>
<p>(ආ). විලම්භීත බදු සඳහා වෙන් කිරීම් විලම්භීත බදු වත්කම් හඳුනාගැනීම සඳහා ලාභය ගැලපීමේදී වර්ෂයේ ගිණුම් ගත කළ රු.9,956,340ක් වූ භානිකරණ වියදම වෙනුවට රු.34,694,072ක අගයක් ගෙන තිබූ අතර වර්ෂයේ ආදායම් බදු අනුපාතය සියයට 28ක් වුවත් විලම්භීත බදු ගැලපීම සඳහා සියයට 10ක බදු අනුපාතයක් භාවිතා කර තිබුණි. මෙම කරුණු හේතුවෙන් මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ විලම්භීත බදු වත්කම් රු. 5,223,916ක් අඩුවෙන්ද විලම්භීත බදු ආදායම වෙනුවට රු. 3,400,207ක වියදමක්ද දක්වා තිබුණි.</p>	<p>2022 වර්ෂයේදී නිවැරදි කරනු ලැබේ.</p>	<p>නිවැරදි ගණනය කිරීම් සිදුකළ බව තහවුරු කෙරෙන ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කළ යුතුයි.</p>
<p>(ඇ). පාරිතෝෂික වෙන් කිරීම් පාරිතෝෂික වියදම් වටිනාකම ගණනය කිරීමේදී ආයුගණක වාර්තාවෙහි වට්ටම් සාධකය ලෙස සියයට 11 යොදා ගන්නා බව සඳහන් කර තිබුණද වට්ටම් සාධකය ලෙස සියයට 7.6 පදනම් කරගෙන පොලී පිරිවැය ගණනය කිරීම හේතුවෙන් රු.176,986කින් පාරිතෝෂික වියදම අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි. මේ හේතුවෙන් වෙනත් විස්තීරණ ආදායම් තුළ ආයුසණක අලාභය ද එම ප්‍රමාණයෙන්ම අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.</p>	<p>2022 වර්ෂයේදී නිවැරදි කරනු ලැබේ.</p>	<p>ගිණුම් තැබීම නිවැරදිව සිදුකළ යුතුය.</p>

1.5.6 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

විෂය	මුදල රු.	නොසැපයූ විගණන සාක්ෂි	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ලැබිය යුතු ආදායම් බදු	20,572,467	අ) එවැනි ආදායම් බද්දක් දේශීය ආදායම් බදු දෙපාර්තමේන්තුවට ගෙවූ බවට වූ ලේඛන. ආ) එම මුදල ආපසු ගෙවන බවට හෝ ඉදිරි බදු සඳහා හිලවිකර ගත හැකි බවට දේ.ආ.බ.දෙ. වෙනත් ලද තහවුරු කිරීමේ ලිපියක්	පෙර වර්ෂයේ ආදායම් බදු වාර්තාව ඉදිරිපත් කරන ලදී	අදාල ශේෂය තහවුරු කර ගැනීම සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි විගණනය වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

1.6 නීති රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, අනුකූල නොවීම රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2015 දෙසැම්බර් 25 දිනැති අංක පීර්ඩ් 1/2015 දරන චක්‍රලේඛය	ප්‍රවාහන දීමනා සඳහා හිමිකමක් රහිත තනතුරුවල සේවයේ නියුතු නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂවරියන් දෙදෙනෙකු වෙත විධිමත් අනුමැතියකින් තොරව 2017 නොවැම්බර් මස සිට 2019 ජූනි මස දක්වා මසකට රු.17,500 බැගින් රු. 700,000ක ප්‍රවාහන දීමනාවක් ගෙවා තිබුණි.	මේ වන විට ගෙවීම් නතර කර ඇත. වක්‍රලේඛ උපදෙස්වලට අනුගත විය යුතුය. හිමිකමක් රහිතව ගෙවන ලද දීමනා ආපසු අයකරගත යුතුය.

2 මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.67,821,845ක ලාභයක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ ලාභය රු.69,122,865ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.1,301,020ක ඌනතාවක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම ඌනතාවයට, සමාලෝචිත වර්ෂයේ වෙනත් මෙහෙයුම් ආදායම් රු.22,667,688කින් එනම් සියයට 35.73කින් අඩුවීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්වල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

ප්‍රධාන ආදායම් / වියදම් ප්‍රභවය	2021 රු	2020 රු	විචලනය රු	විචලනය ප්‍රතිශතයක් ලෙස (%)
වෙනත් මෙහෙයුම් ආදායම්	63,434,258	86,101,946	(22,667,661)	(35.73%)
පොළී වියදම	126,304,798	131,744,370	(5,439,932)	(4.31%)

කාර්යමණ්ඩල වියදම්	26,846,049	26,614,719	231,330	8.60%
ක්‍රමක්ෂය	74,910,206	115,998,584	(41,088,378)	(54.85%)
වෙනත් මෙහෙයුම් වියදම්	11,900,825	10,051,521	1,849,304	15.54%
ණය භානිකරණය	9,956,340	7,646,096	2,310,244	23.20%

පෙර වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට සාපේක්ෂව ක්‍රමක්ෂය රු.115,998,584 සිට රු.74,910,206 දක්වා පහළ යාමට ක්‍රමක්ෂය සඳහා පදනම් වූ වත්කම් හා වගකීම් ශේෂ පහළ යාම හේතු වී තිබුණි. පෙර වර්ෂයේ රු.7,646,096ක් වූ ණය භානිකරණය සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී රු.9,310,244 දක්වා ඉහළ යාමට ණය වාරික පැහැර හැරීම ඉහළයාම හේතු වී තිබුණි. ණය භානිකරණය නිවැරදිව ගණනය කර ගිණුම් ගත කළේනම් සමාලෝචිත වර්ෂයේ භානිකරණ වියදම රු.7,597,467කින් ඉහළ යා යුතුව තිබූ අතර, ඒ අනුව එම ප්‍රමාණයෙන් වර්ෂයේ ලාභයද අඩු විය යුතුව තිබුණි.

පෙර වර්ෂයේ රු.274,899,048ක් වූ පොළී ආදායම රු.274,545,152 දක්වා සුළු වශයෙන් ඉහළ යාමක් තිබුණ අතර පැවති සංවරන සීමා යටතේ වුවද පළාත් පාලන ආයතන වෙතින් වාරික හා පොළීය අයකර ගැනීම ස්ථාවරව පවත්වා ගැනීමට උත්සහ කිරීම මෙයට හේතු වී තිබුණි.

3 මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>අ 2010 අප්‍රේල් 08 දින කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව අනුමත කළ බඳවා ගැනීමේ පටිපාටිය අනුව නියමිත සුදුසුකම් සහිත පුද්ගලයෙකු අරමුදලේ අධ්‍යක්ෂවරයා ලෙස බඳවා ගත යුතු වුවත් ස්ථිර නිලධාරියෙකු මෙම තනතුර සඳහා පත්කර නොතිබුණි. ද්විතීය පදනම මත අධ්‍යක්ෂවරයකු බඳවා ගැනීමට හැකි ආකාරයට බඳවා ගැනීමේ පටිපාටිය ද සංශෝධනය කර නොමැති බැවින් අඛණ්ඩව වැඩ බැලීමේ තනතුරක් ලෙස පවත්වා ගැනීම හේතුවෙන් ආයතනයේ කාර්යසාධනයට අහිතකර ලෙස බලපා තිබුණු අතර අභ්‍යන්තර හා ස්වදේශ කටයුතු සහ පළාත් සභා හා පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයාගේ අංක PL/4/11/1/2/7 හා 2019 ජූලි 14 දිනැති ලිපියෙන් එම අමාත්‍යාංශයේ පළාත් සභා හා පළාත් පාලන අංශයේ අධ්‍යක්ෂ (ක්‍රමසම්පාදන), අරමුදලේ ප්‍රධාන විධායක තනතුරේ වැඩ බැලීම සඳහා පත්කර තිබූ අතර එම අධ්‍යක්ෂ (ක්‍රමසම්පාදන) ඒ වන විටත් ලෝක බැංකු මූල්‍යයන්‍ය යටතේ ක්‍රියාත්මක වන සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියක් වන</p>	<p>මේ පිළිබඳ කොමසාරිස් මණ්ඩලය දැනුවත් කර ඇති අතර 2021 ජූනි 30 දින පැවැත්වෙන කොමසාරිස් මණ්ඩලයට මේ පිළිබඳ පත්‍රිකාවක් ඉදිරිපත් කොට ඇත.</p>	<p>දීර්ඝකාලීනව වැඩ බැලීමේ තනතුරුවල අනුයුක්ත කිරීම ආයතනයේ කාර්යසාධනයට අහිතකර ලෙස බලපාන බැවින් පුරප්පාඩු පිරවිය යුතුය.</p>

ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියේ ව්‍යාපෘති අධ්‍යක්ෂවරයා ලෙස ද කටයුතු කරමින් තිබුණි. ඒ අනුව ඔහු විසින් එක්වර තනතුරු 3ක කටයුතු කරමින් නියමිත පාරිශ්‍රමික ලබාගෙන තිබුණි.

ආ 1993 අංක 24 දරන දේශීය ණය සහ සංවර්ධන (සංශෝධන) පනත මගින් සංශෝධිත 1916 අංක 22 දරන දේශීය ණය සහ සංවර්ධන ආඥා පනතේ 03 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව, කාර්යමණ්ඩලය පත්කිරීමේ බලතල කොමසාරිස් මණ්ඩලය සතු වුව ද කොමසාරිස් මණ්ඩලයේ අනුමැතියකින් තොරව එවකට අදාළ අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයා විසින් ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂ තනතුරේ වැඩ බැලීම/ රාජකාරි ඉටුකිරීම සඳහා ගණකාධිකාරී සේවයේ නිලධාරියෙකු පත්කර තිබුණි. තව ද 2015 හා 2016 වර්ෂවලදී එම නිලධාරියා වෙනුවෙන් ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආයතන සංග්‍රහයේ VII පරිච්ඡේදයේ 12:5:4 වගන්තිය හා 12:8 වගන්තියට පටහැනිව රු.382,056ක වැඩ බැලීමේ වැටුප් සහ 2008 ජූලි 28 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛ අංක පීඊඩී/50හි 5 ඡේදය හා 2015 මැයි 25 දිනැති අංක පීඊඩී 1/2015 හි රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛයේ 3.7 ඡේදයට පටහැනිව ප්‍රවාහන දීමනා රු.522,000ක් හා ඉන්ධන දීමනා රු.340,849ක් ලෙස එකතුව රු.1,244,905ක් ගෙවා තිබුණි.

මේ සම්බන්ධයෙන් ආයතනය ගත තනතුරු පුරප්පාඩු හැකි සියලු පියවර ගෙන ඇති අතර, පිරවීමට කඩිනමින් ආයතනය හා අමාත්‍යාංශයේ කටයුතු කළ යුතුය. විගණන හා කළමනාකරණ කමිටුවේදීත්, කොමසාරිස් මණ්ඩලයේදීත් සාකච්ඡාවට ගෙන ඇත. අවසාන වශයෙන් අදාළ මුදල් අයකරගැනීම සඳහා සිහි කැඳවීම් ලිපි ද යවා ඇත. කෙසේ වුව ද 2021 පෙබරවාරි 25 දින පැවති කොමසාරිස් මණ්ඩලයේදී අදාළ නිලධාරියා සම්බන්ධව විධිමත් විනය පරීක්ෂණයක් පැවැත්වීම සඳහා අදාළ විනය බලධරයා වන රාජ්‍ය සේවා කොමිෂන් සභාවේ ලේකම් වෙත ලිඛිතව දැනුම්දීමට තීරණය වූ අතර 2021 අප්‍රේල් 08 දින රාජ්‍ය සේවා කොමිෂන් සභාවට ලිඛිතව අවශ්‍ය තොරතුරු දන්වන ලදී. ඒ අනුව මූලික පරීක්ෂණයක් සඳහා මුදල් අමාත්‍යාංශයේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් වරිය 2021 සැප්තැම්බර් 02 දින පත් කර තිබේ.

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී අරමුදල විසින් එකතු වටිනාකම රු.1,095,384,000ක් වූ ණය ව්‍යාපෘති 19ක් අනුමත කර තිබුණද ඒ අතරින් එකතු වටිනාකම රු.942,748,000ක් වූ ණය ව්‍යාපෘති 06ක ගෙවීම් ආරම්භ කර වර්ෂය අවසාන වන විට රු.422,775,000ක් එනම් සියයට 38.6ක් පමණක් නිකුත් කර තිබුණි. මේ අතරින් කුරුණෑගල මහ නගර සභාවට රු.800,000,000ක ණය මුදලක් අනුමත කර ඉන් රු.375,850,000ක් ගෙවීම හේතුවෙන් ඉහත කී ප්‍රගතිය වාර්තා කිරීමට හැකිව තිබුණි.</p>	<p>ඉදිකිරීම් ජරගතිය මත ණය මුදල නිදහස් කරනු ලබන බැවින් මෙවැනි තත්ත්වයක් පෙන්නුම් කළ හැකි ය.</p>	<p>අරමුදලේ ප්‍රධාන කාර්යය පළාත් පාලන ආයතනවලට ණය ලබාදීම බැවින් අනුමත කළ ණය කඩිනමින් නිකුත් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>

(ආ) 2021 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට එකතු වටිනාකම රු.280,723,585ක් වූ ණය ව්‍යාපෘති 18ක් ක්‍රියාකාරී නොවන ණය ලෙස දක්වා තිබූ අතර එම ණය නොගෙවා සිටීමේ කාලය අවුරුදු 2 ½ සිට අවුරුදු 23 අතර කාල පරාසයක් ගෙන තිබුණි. තව ද රු.18,000,816ක ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කර තිබුණ ද රු.11,002,573ක ණය අයකර ගැනීමට නොහැකි වී තිබුණි.

ණය අයකර ගැනීම සඳහා අරමුදල උපරිම උත්සාහ කළ අතර ව්‍යාපෘති 6කින් අයකර ගැනීම අපහසු වී ඇත.

හිඟ ණය අයකර ගැනීමේ ක්‍රියාපටිපාටිය කාර්යක්ෂමව සිදුකළ යුතුය.

3.3 මතභේදයට තුඩුදෙන ගනුදෙනු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>අත්පොතක අවශ්‍යතාව පිළිබඳ අධ්‍යයනයකින් තොරව හා අපේක්ෂිත ඉලක්ක හා ප්‍රමිතීන් නියම නොකර මිල සැදහුම් ක්‍රමය යටතේ මිල ගණන් ලබාගෙන අරමුදල සඳහා අත්පොත් සකස් කිරීම වෙනුවෙන් ඇප සුරැකුමක් රහිතව රු.200,000 අත්තිකාරම් ගෙවා තිබුණි. අත්පොත්වල ප්‍රමාණාත්මක හා ගුණාත්මක බව පිළිබඳව ඇගයීමකින් තොරව ගෙවීමට ඇති ඉතිරි මුදලින් සියයට 50ක් වූ රු.100,000ක මුදලක් පාලක සභාවේ ආවරණ අනුමැතියට යටත්ව ගෙවා තිබුණි.</p>	<p>මෙම ආයතනයේ ක්‍රියාකාරී අත්පොත් පිළියෙල කරනු ලැබුවේ 2016 වසරේ සිට ක්‍රියාත්මක, ආයතනය ප්‍රතිව්‍යුහගතකරණ වැඩසටහනට අනුව 2017 වසරේදී නිකුත් කළ අවසන් වාර්තාවේ නිර්දේශය මතය. ඒ අනුව 2018 වසරේ ආයතනයේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට මෙම කාර්යය ඇතුළත් කර ඇති අතර, එම ක්‍රියාකාරී සැලැස්මේ කාර්යයන් හා අදාළ වැය ශීර්ෂවලට 2017 දෙසැම්බර් 05 දින පැවති විගණන සහ කළමනාකරණ කමිටුවේ නිර්දේශයන් මත 2017 දෙසැම්බර් 15 දින පැවති කොමසාරිස් මණ්ඩලයේ අනුමැතිය හිමිවී ඇත. ඒ අනුව ක්‍රියාකාරී සැලැස්මේ ඇතුළත් ආයතනයේ මූල්‍ය අංශය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම යටතේ මූල්‍ය අත්පොත ද මානව සම්පත් හා පරිපාලන අංශය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම යටතේ මානව සම්පත් හා පරිපාලන අත්පොත් ද පිළියෙල කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගෙන ඇති අතර ඒ සඳහා Terms of Reference (TOR) පිළියෙල කර මිල ගණන් කැඳවා අඩුම මිල ඉදිරිපත් කළ ආයතනයට මෙම කාර්යයන් පවරන ලදී. මෙම අත්පොත් වල ගුණාත්මක බව හා ප්‍රමාණවත් බව පිළිබඳ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා 2019 අප්‍රේල් 04 දින සභාපතිතුමන් විසින් කමිටුවක් පත්කරන ලද අතර එහි වාර්තාව ලැබීමෙන් පසු අවශ්‍ය වෙනස්කිරීම් වෙනොත් ඒවාද සහිතව මෙම අත්පොත් සඳහා අවශ්‍ය අනුමැතිය ලබාගැනීමටත්, ඉන් අනතුරුව ක්‍රියාත්මක කිරීමටත් කටයුතු කෙරේ.</p>	<p>ප්‍රසම්පාදන වක්‍ර ලේඛයට අනුගත විය යුතුය.</p>

4 ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 කොමසාරිස් මණ්ඩල රැස්වීම්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
මසකට එක් වතාවක් වන ලෙස වර්ෂයකට කොමසාරිස් මණ්ඩල රැස්වීම් 12ක් පැවැත්විය යුතු වුවත් රැස්වීම් 04ක් පමණක් පවත්වා තිබුණි.	කොවිඩ්-19 වසංගත තත්ත්වය හේතුවෙන් නියමිත පරිදි කොමසාරිස් මණ්ඩල රැස්වීම් පැවැත්විය නොහැකි විය.	අරමුදලේ කටයුතු නිසි පරිදි පවත්වා ගෙන යාමට කටයුතු කළ යුතුයි.

4.2 විගණන හා කළමනාකරණ කමිටුව

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
වර්ෂය සඳහා විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු රැස්වීම් 4ක් පැවැත්විය යුතු වුවත් එක් රැස්වීමක් පමණක් පවත්වා තිබුණි.	කොවිඩ්-19 වසංගත තත්ත්වය හේතුවෙන් නියමිත පරිදි විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු රැස්වීම් පැවැත්විය නොහැකි විය.	අරමුදලේ කටයුතු නිසි පරිදි පවත්වා ගත යුතු ය.

4.3 තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
තිරසාර සංවර්ධනය පිළිබඳ “එක්සත් ජාතීන්ගේ වසර 2030 න්‍යාය පත්‍රය” ප්‍රකාරව සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව අරමුදල විසින් තම විෂය පථය යටතට ගැනෙන කාර්යයන් සම්බන්ධයෙන් කෙසේ ක්‍රියාත්මක විය යුතු ද යන්න පිළිබඳ දැනුවත් වී නොතිබුණි. ඒ හේතුවෙන් අරමුදලේ විෂය පථය යටතට වැටෙන තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු, ඉලක්ක හා එම ඉලක්ක කරා ළඟා විය යුතු සන්ධිස්ථානයන් ද ඉලක්ක මත ළඟාවීම මැන බැලීම සඳහා වන දර්ශකයන් ද හඳුනාගෙන නොතිබුණි.	අදහස් දක්වා නැත.	තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක හඳුනාගෙන නිශ්චිත නිලධාරීන්ට වගකීම් පැවරෙන පරිදි කටයුතු කිරීමට කළමනාකරණයේ අවධානය යොමු කරවමි.